

**23 NİSAN 1999 TARİHİNE KADAR İŞLENEN SUÇLARDAN DOLAYI
ŞARTLA SALIVERİLMEME, DAVA VE CEZALARIN
ERTELENMESİNE DAİR KANUN**

Kanun Numarası : 4616
Kabul Tarihi : 21/12/2000
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 22/12/2000 Sayı : 24268
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 40

Madde 1 — 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçlar nedeniyle;

1. Verilen ölüm cezaları yerine getirilmez. Bu durumda olanlar hakkında tâbi oldukları kanunlardaki infaz hükümleri aynen uygulanır.

2. (**Yeniden düzenleme: 21/5/2002-4758/1 md.**) Müebbet ağır hapis cezasına hükümlü olanların veya şahsî hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilenlerin ya da aldıkları ceza herhangi bir nedenle şahsî hürriyeti bağlayıcı cezaya dönüştürülenlerin tâbi oldukları infaz hükümlerine göre çekmeleri gereken toplam cezalarından on yıl indirilir. İndirim, verilen her bir ceza için ayrı ayrı değil, toplam ceza üzerinden bir defaya mahsus yapılır. Ancak bir kişinin muhtelif suçlarından dolayı cezaları ayrı ayrı tarihlerde verilmiş olsa bile, bu cezaların toplamı üzerinden yapılacak indirim on yılı geçemez.

Birinci paragraf hükümlerine göre çekmeleri gereken toplam cezalarından on yıllık indirim yapıldıktan sonra ceza süresi dolmuş olanlar, iyi halli olup olmadıklarına bakılmaksızın ve istemleri olmaksızın derhal; toplam cezaları on yıldan fazla olanlar kalan cezalarını çektikten sonra şartla salıverilirler.¹

3. 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçlar nedeniyle tutuklu olan sanıklardan;

a) Hazırlık soruşturmasında, iddianameye esas olan suçun niteliğine,

b) Son soruşturmada, iddianamede yazılı suça veya değişen suç niteliğine

göre kanunda belirtilen cezanın asgari haddi esas alınmak suretiyle, tâbi oldukları infaz hükümlerine göre on yıllık indirim göz önüne alınarak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün içinde, kamu davası açılmamışlar için savcılıklarca, kamu davası açılan tutuklu sanıklar için mahkemelerce, dosyaları Yargıtayda veya Askerî Yargıtayda bulunanlar ilgili dairesince veya başsavcılıklarınca bu Kanuna göre hesaplamalar yapılarak; tutukluluk halinin devamı veya kaldırılması hakkında karar verilir.

23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenmiş ve ilgili kanun maddesinde ölüm, müebbet ağır hapis ve üst sınırı on yılı aşan şahsî hürriyeti bağlayıcı ceza öngörülen suçlardan dolayı haklarında henüz takibata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına girilmiş olmakla beraber dava açılmamış olan sanıkların yargılamaları yapılır. Yapılan yargılama sonunda mahkûmiyetine karar verilenlere de hükmün kesinleşmesinden sonra bu maddedeki şartla salıverilme hükümleri uygulanır.

¹ *Anayasa Mahkemesi'nin 15/10/2003 tarihli ve E.: 2003/84, K.: 2003/89 sayılı Kararı ile, bu alt bendin birinci paragrafının "... haklarında ... son soruşturma aşamasına geçilmiş olmakla beraber henüz hüküm verilmemiş..." ler yönünden iptal edilmiştir.*

4. (Yeniden düzenleme: 21/5/2002-4758/1 md.) 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenmiş ve ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsî hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı on yılı geçmeyen suçlardan dolayı haklarında henüz takibata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına girişilmiş olmakla beraber dava açılmamış veya son soruşturma aşamasına geçilmiş olmakla beraber henüz hüküm verilmemiş veya verilen hüküm kesinleşmemiş ise, davanın açılması veya kesin hükme bağlanması ertelenir; varsa tutukluluk halinin kaldırılmasına karar verilir. Bu suçlarla ilgili dosya ve deliller, her bir suçun dava zamanaşımı süresinin sonuna kadar muhafaza edilir.²

Erteleme konusu suçun dava zamanaşımı süresi içinde bu suç ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlendiğinde, erteleme konusu suçtan dolayı da dava açılır veya daha önce açılmış bulunan davaya devam edilerek hüküm verilir. Bu süre, erteleme konusu suç ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlenmeksizin geçirildiğinde, ertelemeyen yararlanan hakkında kamu davası açılmaz; açılmış olan davanın ortadan kaldırılmasına karar verilir.

Bu bentle ilgili olarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde dosyanın bulunduğu yargı merciine başvurmak suretiyle soruşturmaya veya davaya devam edilmesini istediklerini bildirenler hakkında soruşturma veya davaya devam olunur. Mahkûmiyet halinde verilen ceza, dava zamanaşımı süresince ertelenir. Bu süre içinde erteleme konusu suç ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlendiğinde ertelenen ceza da infaz edilir. Aynı süre, erteleme konusu suç ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlenmeksizin geçirildiğinde, mahkûmiyet vaki olmamış sayılır.

5. Ancak;

a) Türk Ceza Kanununun 125 ilâ 157, 161, 162, 168, 171, 172, 188, 191, 192, 202, 205, 208, 209, 211 ilâ 214, 216 ilâ 219, 240, 243, 264, 298, 301 ilâ 303, 305 inci maddelerinde, 312 nci maddenin ikinci fıkrasında, 313 üncü maddesinde, 314 üncü maddesinin birinci fıkrasında, 339 ilâ 349, 366, 367, 383, 394, 403 ilâ 408, 414 ilâ 418 ve 503 ilâ 506 ncı maddelerinde,⁽²⁾³

b) Askerî Ceza Kanununun 54 ilâ 62, 69, 76, 78, 79 ilâ 82, 85, 87 ilâ 102, 118, 121 ilâ 129, 131, 134, 135, 140, 148, 153, 159 ve 160 ncı maddelerinde,⁴

c) Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 26 ilâ 30, 33 ve 36 ncı maddelerinde,

d) Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda,

² Bu alt bent ,Türk Ceza Kanununun 188,191, 240, 298, 383 üncü maddeleri yönünden, Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2001 tarihli ve E.: 2001/4, K.: 2001/332 sayılı Kararı ile iptal edilmiş olup, Kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı 27/10/2001 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır.

³ Bu alt bent, Türk Ceza Kanununun 192 nci maddesi yönünden, Anayasa Mahkemesi'nin 17/4/2002 tarihli ve E.: 2002/61, K.: 2002/43 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

⁴ Bu alt bendin "... Askerî Ceza Kanununun ... 76,..." bölümü, Anayasa Mahkemesi'nin 15/7/2002 tarihli ve E.: 2002/115, K.: 2002/66 sayılı Kararı ile, Askeri Ceza Kanununun 76 ncı maddesinin "Bu suretle kaçan mevkıflar da altı aya kadar hapisle cezalandırılır" cümlesi yönünden iptal edilmiştir.

e) Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununun 12 nci maddesinde,
f) Orman Kanununun 91 ilâ 94, 104 ilâ 114 üncü maddelerinde,
g) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 inci maddesinde,
h) Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda,
i) Kararın Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 7 nci maddesinde,

i) Bankalar Kanununda,

j) Vergi, resim ve harçlara ilişkin kanunlarda

yer alan suçları işleyenler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

6. (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2001 tarihli ve E.: 2001/4, K.: 2001/332 sayılı Kararı ile.)

7. (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2001 tarihli ve E.: 2001/4, K.: 2001/332 sayılı Kararı ile.)

8. Bu Kanunun yayımı tarihinden sonra, cezaevinin disiplinini bozucu hareketlerinden dolayı disiplin cezası alanlar, Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzük hükümlerine göre disiplin cezaları kaldırılmadığı sürece, bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

9. (Yeniden düzenleme: 21/5/2002-4758/1 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 27/5/2003 tarihli ve E.: 2003/42, K.: 2003/44 sayılı Kararı ile.)

Madde 2 — 28.8.1999 tarihli ve 4454 sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanununun 1 inci maddesinin Anayasa Mahkemesince bir bölümü iptal edilen birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

23 Nisan 1999 tarihine kadar sorumlu müdür sıfatı ile işlenmiş suçlar dahil, basın yoluyla veya sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla yahut miting, kongre, konferans, seminer, sempozyum, açık oturum veya panel gibi her türlü toplantılarda yapılan konuşmalarla işlenmiş olup; ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsî hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı oniki yılı geçmeyen suçlardan dolayı oniki yıl veya daha az şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm edilmiş bulunan kimselerin cezalarının infazı ertelenmiştir.

Madde 3 — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4 — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4616 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1- 21/5/2002 tarihli ve 4758 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

GEÇİCİ MADDE 1 — 21.12.2000 tarihli ve 4616 sayılı Kanunun 1 inci maddesinden yararlananlar ikinci defa bu Kanundan yararlanamazlar. Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesi hükmü saklıdır.

4616 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Değiştiren Kanunun/ İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	4616 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Anayasa Mah.'nin E.: 2001/4, K.: 2001/332 sayılı Kararı	1	27/10/2001 tarihinden başlayarak altı ay sonra
4758	1, İşlenemeyen Hüküm	27/4/2002 tarihinden geçerli olmak üzere 23/5/2002
Anayasa Mah.'nin E.: 2002/61, K.: 2002/43 sayılı Kararı	1/5-a	30/5/2002
Anayasa Mah.'nin E.: 2002/115, K.: 2002/66 sayılı Kararı	1/5-a	29/11/2002
Anayasa Mah.'nin E.: 2003/84, K.: 2003/89 sayılı Kararı ile	1/4	17/12/2003
Anayasa Mahkemesi'nin 27/5/2003 tarihli ve E.: 2003/42, K.: 2003/44 sayılı Kararı	1/9	22/7/2003